

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. liepos d. Nr. 21RE- (AG-467/05-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Remigijaus Kalašnyko, Vytauto Kurpuveso (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (posėdžio pirmininkė),

sekretoriaujant Lilijai Daleckai,

dalyvaujant pareiškėjui X,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skundu Komisijos prašo:

1) panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir Inspekcija, VMI) 2024-05-10 sprendimą „Dėl pavežėjo veiklos mokesčių prievolių“;

2) priimti sprendimą (įpareigoti) VMI pateikti į 2024-03-20 bei 2024-03-21 skundus visus/pilnus atsakymus, kadangi iš VMI prašoma informacija nėra valstybės paslaptis, o 12000 Lietuvos Respublikos (toliau – LR) piliečių/pavežėjų turi teisę žinoti, gauti išsamią informaciją, kaip VMI vyksta mokesčių rinkimo darbai/procesai tam, kad nustatyti, ar VMI atstovai atlieka savo funkcijas taip, kaip reglamentuoja LR įstatymai;

3) atsižvelgiant į tai, jog nekonstruktivūs VMI atsakymai sukėlė papildomų klausimų, pareikalauti iš VMI papildomai pateikti atsakymus į šiuos klausimus:

a) kodėl VMI atsakymuose minima tik „UBER“ platforma? kiek pavežėjų platformų (nurodyti visų platformų pavadinimus), kurių paslaugomis naudojasi Lietuvos pavežėjai, bei kuriems yra taikomas atvirkštinis PVM;

b) kada VMI puslapyje bei VMI tvarkose/vidiniuose dokumentuose buvo patalpinta informacija apie taikomą atvirkštinį PVM pavežėjams? (pareiškėjui yra tiksliai žinoma, jog informacija apie mokesčius, tenkančius pavežėjams, VMI puslapyje atsirado tik 2024-01-11; iki 2024 metų VMI paskelbtame „darbų sąraše, kurie privalo mokėti atvirkštinį PVM“, nebuvo įtraukti pavežėjai);

c) pateikti tikslią informaciją, kada (nurodyti datą) ir kaip pareiškėjui asmeniškai buvo pateikta informacija apie atvirkštinį PVM? (VMI atsakyme paminėjo, jog pareiškėjui (duomenys neskelbtini) išduotoje individualios veiklos vykdymo pažymoje (duomenys neskelbtini) informacija apie atvirkštinį PVM taip pat pateikta: „Gyventojai, teikiantys keleivių pavėžėjimo paslaugas (EVRK 2 red. 49.39.00), privalo apskaičiuoti ir sumokėti PVM už jiems užsienio apmokestinamojo asmens, neįsikūrusio šalies teritorijoje, suteiktas naudojimosi mobiliąja aplikacija (pvz., „Uber“), ir kitas (pvz., mokėjimų administravimo) paslaugas);

d) dėl kokių „nuostatų derinimo“ (nuostatų derinimas buvo paminėtas 2024-04-23 VMI rašte) pareiškėjui nebuvo laiku pateiktas atsakymas į 2024-03-20 bei 2024-03-21 skundus? (tai

labai svarbus įrodymas, jog VMI atstovai atbuline data paruošė teisinį pagrindą reikalauti atvirkštinį PVM iš pavežėjų.

Paaishkino, kad 2024-02-05 pateikė LR Finansų ministerijai (toliau – FM) skundą dėl Inspekcijos veiksmų „Dėl netinkamo reagavimo į mano prašymus ir skundą (Dėl pavežėjo veiklos mokestinių prievolių)“. 2024-02-13 el. paštu iš FM buvo gautas atsakymas, jog atsižvelgiant į tai, kad skundu iš esmės prašoma pateikti informaciją, kuria disponuoja VMI, skundas persiunčiamas nagrinėti pagal kompetenciją ir prašoma pateikti atsakymus į užduotus klausimus.

2024-03-15 buvo gautas VMI atsakymas į 2024-02-05 skundą. Kadangi iš VMI buvo gauti nepilni/nekonstruktivūs atsakymai į klausimus, o į šiuos klausimus nori gauti atsakymus ne tik pareiškėjas, bet ir tūkstančiai žmonių, LR Vyriausybei bei LR Prezidentui 2024-03-20 ir 2024-03-21 buvo pateikti skundai dėl VMI netinkamo reagavimo į pareiškėjo prašymus ir skundą dėl pavežėjo veiklos mokestinių prievolių.

2024-04-08 FM el. paštu informavo, jog 2024-03-25 gavo LR Vyriausybės kanceliarijos raštą Nr. PAS-259 „Dėl pavežėjo veiklos mokestinių prievolių“ ir 2024-03-27 gavo LR Prezidento kanceliarijos raštą Nr. (1D-837)-2D-1082 „Dėl (duomenys neskelbtini) skundo“, kuriais persiūsti iš esmės analogiško turinio skundai dėl VMI netinkamo reagavimo į pareiškėjo skundus bei pateiktas sąrašas klausimų, į kuriuos pareiškėjas prašė atsakyti. FM nurodė, kad persiunčia gautus skundus nagrinėti pagal kompetenciją ir prašo pateikti atsakymus į užduotus klausimus bei atsakymą persiūsti LR Vyriausybės kanceliarijai, LR Prezidento kanceliarijai ir FM.

2024-05-10 buvo gautas VMI atsakymas į 2024-03-20 bei 2024-03-21 skundus. Pareiškėjas nesutinka su VMI atsakymu, nes vėl negavo atsakymų į svarbiausius pateiktus klausimus. Pateiktas VMI atsakymas yra biurokratinis atsirašinėjimas. Gavęs neigiamą atsakymą iš VMI pareiškėjas nustebo, pareiškėją atsakymas pažemino ir jis jaučiasi diskriminuojamas.

Pareiškėjas prašė „informuoti, kiek 2021, 2022 bei 2023 m. Lietuvoje buvo užregistruota pavežėjų, kurie dirbo su pavežėjų aplikacijomis, kurių savininkai yra užregistruoti užsienyje ir turėjo mokėti atvirkštinį PVM? Kiek pavežėjų 2021, 2022 bei 2023 m. Lietuvoje tvarkingai mokėjo atvirkštinį PVM?“. Atsakymai pateikti.

Pareiškėjas nurodė: „VMI atsakyme rašo, jog BOLT savo internetiniame puslapyje pateikė informaciją apie tai, jog pavežėjas privalo mokėti atvirkštinį PVM. Prašome informuoti, jeigu jums yra žinoma, nuo kada BOLT savo internetiniame puslapyje pateikė informaciją „Bendrosios sąlygos taksi įmonėms ir taksi vairuotojams“ dalyje „Mokestiniai įsipareigojimai“ apie atvirkštinį PVM?“. Pateiktas pilnas atsakymas.

Pareiškėjas prašė atsakyti: „kada VMI tapo žinoma, jog BOLT pavežėjai privalo mokėti, bet nemoka atvirkštinio PVM? Kada ir kas nustatė? Ar buvo sudarytas dėl šio klausimo pasitarimas/konsultacija/komisija? Kas dalyvavo šitame pasitarime/konsultacijoje/komisijoje? Koks ir kada VMI buvo priimtas sprendimas/išvados, jog ne BOLT, o pavežėjai, privalo sumokėti atvirkštinį PVM? Prašome atsiūsti sprendimo nuorašą“. „Ar VMI buvo atliktas vidinis patikrinimas nustatyti, kas, kokie asmenys, skyrius, departamentas, slėpė nuo 12000 LR mokesčių mokėtojų (pavežėjų) informaciją, jog pavežėjai nuo 2021 metų privalo mokėti atvirkštinį PVM? Kas 12000 pavežėjų padarė skolininkais?“. „Koks buvo pagrindas bei kada buvo priimtas vidinis VMI teikimas/sprendimas/normatyvinis aktas ar kitoks dokumentas tik 2024 metais pradėti reikalauti iš pavežėjų sumokėti atvirkštinį PVM?“. „Kokio dokumento pagrindu bei kada VMI konsultacijos skyriaus darbuotojai buvo informuoti, jog turi reikalauti iš pavežėjų už 2021, 2022, 2023 metus sumokėti atvirkštinį PVM?“. „Kaip VMI planuoja operatyviai, teisiškai tvarkingai atbuline data informuoti 12000 pavežėjų, kurie netikrina savo el. pašto bei „Mano VMI“ pranešimų, apie nesumokėtus mokesčius už 3 metus bei apie tai, jog nuo 2021 metų pradžios yra skaičiuojami delspinigiai?“. Į šiuos klausimus atsakymai nepateikti.

Pareiškėjas nurodė: „Tam kad išsiųsti 12000 laiškų, reikia atlikti didelį darbą, kuris reikalauja didelių resursų bei vidinių sprendimų. Kada buvo priimtas VMI sprendimas išsiųsti 12000 pranešimų pavežėjams sumokėti atvirkštinį PVM? Prašome atsiūsti vidinį VMI sprendimą/nutarimą arba kitokį dokumentą, kuriame yra išdėstytas numatytas laiškų išsiuntimo, informavimo, išieškojimo procesas“. „VMI savo 2024-03-15 atsakyme tvirtino, jog vykdo

pavežėjų mokamo atvirkštinio PVM kontrolę. Prašome atsiusti 2021-2022 metų VMI tvarką (arba kitą vidinį dokumentą), pagal kurią vykdoma atvirkštinio PVM kontrolė“. Atsakymai nepateikti.

Pareiškėjas domėjosi „Kaip VMI planuoja išreikalauti iš užsienio piliečių sumokėti atvirkštinį PVM, kurie nevykdo pavežėjų veiklos bei seniai išvažiavo iš Lietuvos?“. Pateiktas nepilnas atsakymas.

Pareiškėjas nurodė: „Priimant sprendimą reikalauti iš pavežėjų atvirkštinio PVM, ar VMI kreipėsi prieš tai į BOLT su prašymu sumokėti atvirkštinį PVM? Jeigu kreipėsi, prašome informuoti, koks buvo gautas atsakymas iš BOLT bei pateikti man atsakymo kopiją?“. Atsakymas pateiktas.

Pasak pareiškėjo, iš VMI 2024-05-10 gauto atsakymo neįmanoma suprasti: „Kada VMI tapo žinoma, jog pavežėjai privalo mokėti atvirkštinį PVM? Kokie asmenys, skyrius, departamentas nuskandė nuo 12000 LR mokesčių mokėtojų (pavežėjų) informaciją, jog pavežėjai nuo 2021 metų privalo mokėti atvirkštinį PVM? Koks ir kada VMI buvo priimtas sprendimas/išvados, jog ne BOLT, o pavežėjai, privalo sumokėti atvirkštinį PVM? Koks buvo teisinis pagrindas bei kada buvo priimtas vidinis VMI teikimas/sprendimas/normatyvinis aktas, ar kitoks dokumentas tik 2024 metais pradėti reikalauti iš pavežėjų sumokėti atvirkštinį PVM?“ Kokių užsienyje registruotų pavežėjų platformų Lietuvos naudotojai privalo mokėti atvirkštinį PVM? Kodėl nuo 2019 metų pavežėjams buvo teikiama, kaip iš BOLT, taip ir iš VMI klaidinanti informacija, jog PVM turi mokėti tik tie pavežėjai, kurių uždarbis viršijo 45000 Eur? Kodėl VMI pradėjo konsultuoti/reikalauti mokėti atvirkštinį PVM tik 2024 metais? Dėl kokių „nuostatų derinimo“ (nuostatų derinimas buvo paminėtas 2024-04-23 VMI rašte) nebuvo laiku pateiktas atsakymas į 2024-03-20 bei 2024-03-21 skundus? Pagal kokią tvarką/nuostatas vyko/vyksta 2021-2022 metų pavežėjų monitoringo procesas?“ (b. l. 1–4).

Komisijos posėdyje pareiškėjas palaikė skundą ir jame išdėstytus argumentus, patikslino, kad iš VMI yra gavęs neaiškų raštą dėl pareigos sumokėti PVM, teismui šio rašto neskundė, tačiau kreipėsi su skundais ir raštais į pačią VMI, FM, LR Ministrę Pirmininkę ir LR Prezidentą.

Inspekcija prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad 2023 m. atliko pavežėjų veiklą vykdančių gyventojų mokesčių pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) deklaravimo ir sumokėjimo prievolių vykdymo už 2021 ir 2022 m. analizę, remdamasi pavežėjų veiklą organizuojančių platformų Inspekcijai pateiktais duomenimis. Gyventojams, kurie visai neįvykdė arba įvykdė ne visas PVM prievoles, buvo išsiųsti priminimai ir asmeninėje Mano VMI paskyroje pateikta informacija apie jų sumokėtus komisinius mokesčius platformai, kurios paslaugomis (mobiliaja programėle) gyventojas naudojosi. Nuo platformai sumokėtų komisinių mokesčių gyventojas turėjo apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti PVM. 2024-01-16 priminimas buvo išsiųstas ir pareiškėjui.

2024-02-19 VMI gavo FM raštą, kuriuo buvo persiųstas pareiškėjo skundas dėl pavežėjo veiklos mokesčių prievolių (toliau – skundas Nr. 1). Skunde Nr. 1 buvo prašoma atsakyti į klausimus, susijusius su PVM prievolėmis ir pavežėjų informavimu. 2024-02-23 VMI gavo analogišką skundą iš pareiškėjo ir išnagrinėjusi pateiktus klausimus, 2024-03-15 raštu Nr. R-1020 pateikė atsakymus pareiškėjui ir FM. Pareiškėjui išaiškinta, kad Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas (*toliau – PVMĮ*) įgyvendina 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (*toliau – Direktyva*), kuri yra pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis apmokestinimo PVM tvarką Europos Sąjungoje, nuostatas. Pagal Direktyvos 196 straipsnį, PVM moka bet kuris apmokestinamasis asmuo, kuriam jo įsisteigimo vietoje teikia paslaugas apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsisteigęs valstybės narės teritorijoje. Šios nuostatos yra perkeltos ir į PVMĮ. Vadovaujantis PVMĮ 95 straipsnio 2 dalies nuostatomis, paslaugų pirkėjas, Lietuvos apmokestinamasis asmuo, kaip jis suprantamas PVMĮ 13 straipsnyje, privalo apskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą PVM už jam šalies teritorijoje užsienio asmens, neįsikūrusio šalies teritorijoje, teikiamas paslaugas, nurodytas PVMĮ 13 straipsnio 2 dalies 1 punkte. Atsakyme akcentuota, kad vadovaujantis Direktyva ir PVMĮ, prievolė apskaičiuoti ir sumokėti PVM už įsigytas paslaugas iš Lietuvoje neįsikūrusių keleivių vežimą

organizuojančių platformų tenka šias paslaugas įsigyjantiems pavežėjams, o ne platformoms. Pareiškėjui pagal galimybes buvo atsakyta ir į kitus klausimus.

VMI 2024-03-25 gavo raštą iš LR Vyriausybės kanceliarijos, kuriuo buvo persiūstas pareiškėjo skundas (toliau – skundas Nr. 2) ir 2024-04-10 raštą iš FM, kuriuo ji persiuntė analogišką skundą LR Vyriausybės kanceliarijai ir LR Prezidento kanceliarijai. Įvertinusi skundo Nr. 2 turinį, VMI 2024-05-10 raštu Nr. R-1749 atsakė pareiškėjui, FM, LR Vyriausybės kanceliarijai ir LR Prezidento kanceliarijai.

Inspekcija, atsakydama į pareiškėjo prašymą panaikinti nurodytą sprendimą, pažymi, kad ji pareiškėjo atžvilgiu nėra priėmusi jokio su PVM prievolėmis susijusio sprendimo. Pareiškėjui 2024-01-16 buvo išsiūstas priminimas deklaruoti ir sumokėti PVM, bei pateikti atsakymai į skundą Nr. 1 ir Nr. 2. Tiek priminimas, tiek atsakymai pareiškėjui neturi sprendimo galių ir nenustato mokestinių pasekmių.

Į pareiškėjo klausimą „kada VMI tapo žinoma, jog BOLT pavežėjai privalo bet nemoka atvirkštinį PVM? Kada ir kas nustatė? Ar buvo sudarytas dėl šio klausimo pasitarimas/konsultacija/ komisija? Kas dalyvavo šitame pasitarime/konsultacijoje/komisijoje? Koks ir kada VMI buvo priimtas sprendimas/išvados, jog ne BOLT, o pavežėjai, privalo sumokėti atvirkštinį PVM? Prašome atsiųsti sprendimo nuorašą“ buvo pateikti atsakymai, kad VMI, vadovaudamasi Direktyvos ir PVMĮ nuostatomis, pareiškėją apie pavežėjams tenkančias PVM prievoles informavo jau (*duomenys neskelbtini*) išduotoje individualios veiklos vykdymo pažymoje. VMI visada žinojo minėtų teisės aktų nuostatas. 2023 m. pagal pavežėjų veiklą organizuojančių platformų pateiktus duomenis VMI darbuotojai atliko analizę ir nustatė, kad ne visi pavežėjai tinkamai įvykdė PVM prievoles. Šiems klausimams apsvarstyti nebuvo sudaryta speciali komisija, o VMI vykę pasitarimai tais klausimais nebuvo įforminami. Sprendimo, kad ne BOLT, o pavežėjai turi mokėti atvirkštinį PVM, VMI priimti negalėjo, nes tai apibrėžta Direktyvoje ir PVMĮ.

VMI nesutinka su pareiškėjo klausime „Ar VMI buvo atliktas vidinis patikrinimas nustatyti, kas, kokie asmenys, skyrius, departamentas, slėpė nuo 12000 Lietuvos Respublikos mokesčių mokėtojų (pavežėjų) informaciją, jog pavežėjai nuo 2021 metų privalo mokėti atvirkštinį PVM? Kas 12000 pavežėjų padarė skolininkais?“ pateiktomis nuostatomis „slėpė nuo 12000 LR mokesčių mokėtojų (pavežėjų) informaciją“, „12000 pavežėjų padarė skolininkais“, nes informacija apie pavežėjams tenkančias mokesčines prievoles yra skelbiama viešai VMI interneto puslapyje: [Kai paslaugos įsigyjamos iš užsienio asmens \(95 str.\) - VMI; 79357bd2-40e7-e628-8144-0e8adb99a17f \(vmi.lt\)](https://www.vmi.lt/kaip-paslaugos-igijamos-is-uzsienio-asmens-95-str.-vmi-79357bd2-40e7-e628-8144-0e8adb99a17f). Taip pat kiekvienas gyventojas, įregistravęs individualią pavėžėjimo veiklą buvo informuotas apie PVM prievoles, nes ši informacija pateikiama individualios veiklos vykdymo pažymoje. Todėl vidiniam VMI patikrinimui pagrindo nebuvo.

Į pareiškėjo klausimą „koks buvo pagrindas bei kada buvo priimtas vidinis VMI teikimas/sprendimas/normatyvinis aktas ar kitoks dokumentas tik 2024 metais pradėti reikalauti iš pavežėjų sumokėti atvirkštinį PVM?“ buvo pateiktas atsakymas, kad po 2023 m. atliktos pavežėjų prievolių analizės buvo priimtas sprendimas neįvykdžiusiems prievolių išsiųsti priminimus deklaruoti ir sumokėti PVM. Šis sprendimas nebuvo įformintas norminiu aktu. Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 68 straipsnio nuostatas, senaties terminas prievolėms už 2021, 2022 ir 2023 m. įvykdyti nėra praėjęs.

Į pareiškėjo klausimus „tam kad išsiųsti 12000 laiškų, reikia atlikti didelį darbą, kuris reikalauja didelių resursų bei vidinių sprendimų. Kada buvo priimtas VMI sprendimas išsiųsti 12000 pranešimų pavežėjams sumokėti atvirkštinį PVM? Prašome atsiųsti vidinį VMI sprendimą/nutarimą arba kitoki dokumentą, kuriame yra išdėstytas numatytas laiškų išsiuntimo, informavimo, išieškojimo procesas“ atsakyta, kad sprendimas išsiųsti priminimus buvo priimtas 2023 m., o priminimams su pavežėjų veiklą organizuojančių platformų pateiktais duomenimis (komisinių mokesčių sumomis) galimybes išsiųsti VMI realizavo 2024 m. pradžioje. Pareiškėjo prašomi dokumentai yra priskirti prie VMI vidaus administravimo dokumentų, todėl jų pateikti negali.

Inspekcija nesutinka su pareiškėjo klausime „kokio dokumento pagrindu bei kada VMI konsultacijos skyriaus darbuotojai buvo informuoti, jog turi reikalauti iš pavežėjų už 2021, 2022, 2023 metus sumokėti atvirkštinį PVM?“ pateikta nuostata apie reikalavimą iš pavežėjų sumokėti atvirkštinį PVM, nes VMI darbuotojai konsultuoja mokesčių mokėtojus, vadovaudamiesi įstatymų nuostatomis, atsižvelgiant į taikomą mokesčių apskaičiavimo (perskaičiavimo) senaties terminą.

Į pareiškėjo prašymą „VMI savo 2024-03-15 atsakyme tvirtino, jog vykdo pavežėjų mokamo atvirkštinio PVM kontrolę. Prašome atsiųsti 2021-2022 metų VMI tvarką (arba kitą vidinį dokumentą), pagal kurią vykdoma atvirkštinio PVM kontrolė“ atsakyta, kad VMI vidaus administravimo dokumentų pateikti negali.

Į pareiškėjo klausimą „kaip VMI planuoja operatyviai, teisiškai tvarkingai atbuline data informuoti 12000 pavežėjų, kurie netikrina savo el. pašto bei „Mano VMI“ pranešimų, apie nesumokėtus mokesčius už 3 metus bei apie tai, jog nuo 2021 metų pradžios yra skaičiuojami delspinigiai?“ atsakyta, kad mokesčių mokėtojai yra informuojami elektroniniu paštu, nes patys jį nurodė ir pasirinko šį informavimo būdą.

Į klausimą „Kaip VMI planuoja išreikalauti iš užsienio piliečių sumokėti atvirkštinį PVM, kurie nevykdo pavežėjų veikos bei seniai išvažiavo iš Lietuvos?“ šiuo metu VMI atsakyti negali, ieško sprendimo būdų, bendradarbiaudama su kitomis valstybės institucijomis.

Atsižvelgdama į tai, jog pareiškėjas skunde uždavė papildomų klausimų, VMI nurodo teikianti atsakymus ir į juos. Į klausimą „Kokių užsienyje registruotų pavežėjų platformų Lietuvos naudotojai privalo mokėti atvirkštinį PVM?“ VMI atsako, jog atvirkštinį PVM Lietuvos pavežėjai turi mokėti nuo paslaugų, kurias teikia užsienyje registruotos įmonės: UBER B.V., Bolt operation OU ir Yandex.Taxi B.V. Atsakydama į klausimą „Kodėl nuo 2019 metų pavežėjams buvo teikiama, kaip iš BOLT, taip ir iš VMI klaidinanti informacija, jog PVM turi mokėti tik tie pavežėjai, kurių uždarbis viršijo 45000 EUR?“ VMI pažymi, kad nesutinka su pareiškėjo nuostata, kad VMI teikė klaidinančią informaciją; tą patvirtina faktas, kad didelė dalis pavežėjų yra įvykdę PVM prievoles.

Į klausimą dėl kokių „nuostatų derinimo“ (nuostatų derinimas buvo paminėtas 2024-04-23 VMI rašte) nebuvo laiku pateiktas man atsakymas į 2024-03-20 bei 2024-03-21 skundus?“ VMI atsako, jog atsakymo parengimas užtruko, nes atsakymų pateikimas buvo kelių skirtingų VMI administracijos padalinių kompetencija.

Į klausimą „pagal kokią tvarką/nuostatas vyko/vyksta 2021-2022 metų pavežėjų monitoringo procesas?“ VMI pateikia atsakymą, jog atskiros, tik šią veiklą vykdančių gyventojų prievolių stebėsenai, tvarkos nėra. VMI vykdo stebėseną pagal vežėjų veiklą organizuojančių bendrovių pateiktą informaciją ir pavežėjų pateiktą deklaracijų duomenis.

Dėl pareiškėjo klausimų, kodėl VMI atsakyme visur minima platforma UBER bei prašymo pateikti tikslią informaciją, kiek pavežėjų platformų, kurių paslaugomis naudojasi Lietuvos pavežėjai, bei kuriems yra taikomas atvirkštinis PVM, Inspekcija paaiškina, kad platforma UBER yra minima kaip pavyzdys, nurodomas individualios veiklos vykdymo pažymoje, kuri išduodama pavežėjimo veiklą vykdančioms gyventojams. Atvirkštinį PVM Lietuvos pavežėjai turi mokėti nuo paslaugų, kurias teikia užsienyje registruotos įmonės: UBER, Bolt Operations OU ir Yandex.Taxi B.V.; gyventojai, ketinantys vykdyti pavežėjo veiklą per platformą, su ja sudaro paslaugų sutartį, todėl platforma sutartyje nurodo savo rekvizitus.

Dėl prašymo pateikti tikslią informaciją, kada VMI puslapyje bei VMI tvarkose/vidiniuose dokumentuose buvo patalpinta informacija apie taikomą atvirkštinį PVM pavežėjams, Inspekcija paaiškina, kad informacija apie PVM prievoles, kai paslaugos įsigyjamos iš užsienio asmens, Inspekcijos interneto puslapyje buvo įkelta 2018-11-22. Nuoroda į informaciją: <https://www.vmi.lt/evmi/kai-paslaugos-%C4%AFsigyjamos-i%C5%A1-u%C5%BEsienio-asmens-95-str.->

Dėl pareiškėjo prašymo pateikti tikslią informaciją, kada (nurodyti datą) ir kaip pareiškėjui asmeniškai buvo pateikta informacija apie atvirkštinį PVM, Inspekcija nurodo, jog (duomenys neskelbtini) pareiškėjas per asmeninę Mano VMI paskyrą pateikė Fizinio asmens prašymą įregistruoti į mokesčių mokėtojų registrą (formą REG812), kuriame nurodė duomenis

apie vykdomą veiklą – 493900 Kitas, niekur kitur nepriskirtas, keleivinis sausumos transportas ir veiklos vykdymo vietą — keleivių vežimas už atlygį, (*duomenys neskelbtini*). Individualios veiklos vykdymo pažyma yra pateikta pareiškėjo asmeninėje Mano VMI paskyroje.

Atsižvelgdama į tai, kad VMI nėra priėmusi Sprendimo, susijusio su pareiškėjo PVM prievolėmis ir kuris turėtų būti naikinamas, į aplinkybę, kad pareiškėjui atsakyta į klausimus, kurių atsakymai neprieštarauja teisės aktų reikalavimams ir atsakymai nedaro įtakos pareiškėjo mokestinių prievolių vykdymui, Inspekcija prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 43–47).

Skundas atmestinas

Pareiškėjas prašo panaikinti VMI 2024-05-10 sprendimą „Dėl pavežėjo veiklos mokestinių prievolių“, įpareigoti VMI pateikti į 2024-03-20 bei 2024-03-21 skundus visus/pilnus atsakymus, o atsižvelgiant į tai, jog nekonstruktyvūs VMI atsakymai pareiškėjui sukėlė papildomų klausimų, prašo pareikalauti VMI pateikti atsakymus į papildomai skunde Komisijai suformuluotus klausimus.

Pagal VAĮ 2 straipsnį skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (12 dalis). Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą (2 dalis). Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (2 straipsnio 10 dalis). VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintuose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (*toliau – Taisyklės*) 45 punkte nustatyta, jog atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis). Šiose taisyklėse taip pat įtvirtinta, jog prašymas *turi būti konkretus ir suprantamas* (24.3 papunktis). Be to, nurodyta, kad asmens kreipimasis, kuris pateiktas VAĮ 11 straipsnio 2 dalyje nurodytais būdais, kuris neturi prašymo ar skundo požymių ir kuriame išdėstoma asmens *nuostata tam tikru klausimu, pranešama apie institucijos veiklos pagerėjimą ar trūkumus, pateikiami pasiūlymai, kaip pagerinti institucijos veiklą, atkreipiamas dėmesys į tam tikrą situaciją ar padėtį, turi būti priimtas, užregistruotas ir įvertintas jo turinys, su juo turi būti susipažindintas institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, tačiau į jį nėra atsakoma, jei institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip* (33 punktas).

Pareiškėjas nagrinėjamu atveju į Inspekciją kreipėsi ne skundu dėl savo galimai pažeistų teisių gynimo, prašydamas priimti administracinį sprendimą, o prašymais, siekdamas gauti jį (ir, kaip nurodo pareiškėjas, kitus pavežėjus) dominančią informaciją, pranešdamas apie galimus Inspekcijos veiklos trūkumus. Atitinkamai VMI, išnagrinėjusi prašymus, turėjo pareigą pateikti atsakymus, o ne priimti individualų administracinį sprendimą, sukeltą pareiškėjui teises pasekmes. Pažymėtina, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pasisakęs, kad ginčas dėl atsakymo į prašymą pateikti informaciją, kuriuo teikiama tik informacija, nėra teisės taikymo aktas ir neturi atitikti VAĮ 8 straipsnio 1 dalies (kurios analogiškos aktualios redakcijos 10

straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų nuostatomis) turinio reikalavimų. Administraciniame teisme (šiuo atveju Komisijoje) gali būti nagrinėjamas ginčas tik dėl atsakymo į prašyme pateiktus klausimus pakankamumo aspektu, bet ne jo (atsakymo) teisėtumo ir pagrįstumo aspektais. Skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo ir objektyvumo aspektais. Išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (2012-02-13 *nutartis administracinėje byloje Nr. A-438-97/2012*; 2014-10-29 *nutartis administracinėje byloje Nr. AS-492-921/2014*; 2021-11-10 *nutartis administracinėje byloje Nr. A-3145-624/2021*; 2022-10-26 *nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1263-624/2022*).

Kaip nurodoma skunde, VMI neatsakė į klausimus: „kada VMI tapo žinoma, jog BOLT pavėžėjai privalo mokėti, bet nemoka atvirkštinio PVM? Kada ir kas nustatė? Ar buvo sudarytas dėl šio klausimo pasitarimas/konsultacija/komisija? Kas dalyvavo šitame pasitarime/konsultacijoje/komisijoje? Koks ir kada VMI buvo priimtas sprendimas/išvados, jog ne BOLT, o pavėžėjai, privalo sumokėti atvirkštinį PVM? Prašome atsiųsti sprendimo nuorašą“. „Ar VMI buvo atliktas vidinis patikrinimas nustatyti, kas, kokie asmenys, skyrius, departamentas, slėpė nuo 12000 LR mokesčių mokėtojų (pavėžėjų) informaciją, jog pavėžėjai nuo 2021 metų privalo mokėti atvirkštinį PVM? Kas 12000 pavėžėjų padarė skolininkais?“. „Koks buvo pagrindas bei kada buvo priimtas vidinis VMI teikimas/sprendimas/normatyvinis aktas ar kitoks dokumentas tik 2024 metais pradėti reikalauti iš pavėžėjų sumokėti atvirkštinį PVM?“. „Kokio dokumento pagrindu bei kada VMI konsultacijos skyriaus darbuotojai buvo informuoti, jog turi reikalauti iš pavėžėjų už 2021, 2022, 2023 metus sumokėti atvirkštinį PVM?“. „Kaip VMI planuoja operatyviai, teisiškai tvarkingai atbuline data informuoti 12000 pavėžėjų, kurie netikrina savo el. pašto bei „Mano VMI“ pranešimų, apie nesumokėtus mokesčius už 3 metus bei apie tai, jog nuo 2021 metų pradžios yra skaičiuojami delspinigiai?“. „Tam kad išsiųsti 12000 laiškų, reikia atlikti didelį darbą, kuris reikalauja didelių resursų bei vidinių sprendimų. Kada buvo priimtas VMI sprendimas išsiųsti 12000 pranešimų pavėžėjams sumokėti atvirkštinį PVM? Prašome atsiųsti vidinį VMI sprendimą/nutarimą arba kitokį dokumentą, kuriame yra išdėstytas numatytas laiškų išsiuntimo, informavimo, išieškojimo procesas“. „VMI savo 2024-03-15 atsakyme tvirtino, jog vykdo pavėžėjų mokamo atvirkštinio PVM kontrolę. Prašome atsiųsti 2021-2022 metų VMI tvarką (arba kitą vidinį dokumentą), pagal kurią vykdoma atvirkštinio PVM kontrolė“. Taip pat, pasak pareiškėjo, nepilnai atsakyta į klausimą „Kaip VMI planuoja išreikalauti iš užsienio piliečių sumokėti atvirkštinį PVM, kurie nevykdo pavėžėjų veiklos bei seniai išvažiavo iš Lietuvos?“.

Komisija pareiškėjo teiginius, kad atsakymai į paminėtus klausimus jam nebuvo pateikti, atmėta kaip nepagrįstus. Inspekcijos 2024-05-10 rašte Nr. R-1749 pareiškėjui nurodyta, kad: 2023 m. atlikus užsienio platformų pateiktų duomenų ir pavėžėjų pateiktų PVM mokėtoju neįregistruotų asmenų mokėtino PVM apyskaitų duomenų analizę, nustatyta, kad didelė dalis pavėžėjų yra nepateikę minėtų apyskaitų ir nesumokėję PVM. Atsižvelgiant į tai, buvo priimtas sprendimas išsiųsti pavėžėjams priminimus. Po dalies priminimų išsiuntimo, VMI sulaukė daug mokesčių mokėtojų skambučių su pageidavimu nurodyti deklaruotinas sumas, todėl sumokėtų komisinių mokesčių užsienio platformoms duomenys pateikti asmeninėje pavėžėjų Mano VMI paskyroje. Dalis pavėžėjų 2023 m. apie jų PVM prievoles buvo informuoti SMS žinutėmis. Informavimas Mano VMI asmeninėje paskyroje leidžia pateikti papildomą informaciją, kurios dėl saugos reikalavimų negalima siųsti elektroniniu paštu. Visada apie informacijos pateikimą Mano VMI paskyroje mokesčių mokėtojas informuojamas elektroniniu paštu. VMI negalėjo priimti kitokių sprendimų dėl apmokestinimo PVM, nei įtvirtinta Direktyvos 196 straipsnyje ir PVMĮ 95 straipsnio 2 dalyje. Pagal šių teisės aktų nuostatas nuo paslaugų, kurias teikia užsienio valstybėje įsikūręs asmuo, PVM turi mokėti šias paslaugas įsigijęs asmuo. VMI neturi pagrindo kreiptis į įmonę Bolt Operations OÜ dėl galimybės jiems mokėti PVM nuo suteiktų paslaugų Lietuvoje. Tikslaus atsakymo, nuo kada Bolt savo internetiniame puslapyje paskelbė informaciją, kad atvirkštinį PVM turi mokėti pavėžėjas, VMI pateikti negali, tačiau 2023 m. viduryje ši informacija jau buvo pasiekama. VMI informaciją apie mokesčius, tenkančius pavėžėjams skelbia savo internetiniame puslapyje, taip pat VMI informuoja visus individualią pavėžėjo veiklą ketinančius

vykdyti asmenis, pateikdama informaciją individualios veiklos vykdymo pažymoje. Pareiškėjui (*duomenys neskelbtini*) išduotoje individualios veiklos vykdymo pažymoje (*duomenys neskelbtini*) ši informacija taip pat pateikta: „Gyventojai, teikiantys keleivių pavėžėjimo paslaugas (EVRK 2 red. 49.39.00), privalo apskaičiuoti ir sumokėti PVM už jiems užsienio apmokestinamojo asmens, neįsikūrusio šalies teritorijoje, suteiktas naudojimosi mobiliąja aplikacija (pvz., „Uber“), ir kitas (pvz., mokėjimų administravimo) paslaugas. Gyventojai, neįsiregistravę PVM mokėtojais, įprastai nuo įsigytų paslaugų (pvz., „Uber“) pardavimo PVM sumą apskaičiuoja ir deklaruoja PVM mokėtoju neįregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaitos (forma FR0608) 19 laukelyje. Ši forma turi būti pateikiama ir apskaičiuotas PVM sumokamas už kiekvieną mėnesį, kurį buvo įsigytos paslaugos. Forma pateikiama ir PVM sumokamas iki kito mėnesio 25 dienos“. VMI, ragindama mokesčių mokėtojus deklaruoti ir sumokėti 2021 m. ir 2022 m. mokesčius, nepažeidžia MAĮ 68 straipsnio nuostatų. Užsieniečių pavėžėjų mokesčių prievolių vykdymo užtikrinimui VMI inicijavo Lietuvos Respublikos 2004 m. balandžio 29 d. įstatymo Nr. IX-2206 „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimą, kuriuo remiantis numatyta atsisakyti išduoti ar pakeisti leidimą gyventi užsieniečiui, jeigu be kitų minėtame įstatyme įvardintų aplinkybių užsienietis nevykdo mokesčius reglamentuojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų mokesčių prievolių. Taip pat VMI paaiškino, kad informacijos klasifikavimą pagal informacijos konfidencialumo, prieinamumo ir vientisumo kriterijus VMI reglamentuoja Informacijos klasifikavimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje aprašas, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-439 „Dėl informacijos klasifikavimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje ir tipinių duomenų grupių“. Pagal šį aprašą VMI susitikimų protokolai, VMI atliekamų ir atliktų administracinių veiksmų metu (kontrolės ir stebėsenos) parengti ir gauti dokumentai ir kita informacija, susijusi su šiais atliekamais, atliktais ir planuojamais atlikti veiksmais priskiriama prie paslapyje laikomos informacijos ir teikiama tretiesiems asmenims, jeigu šie asmenys turi teisę tokią informaciją gauti pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, vidinių administracinių VMI dokumentų duomenų pateikti negali (b. l. 30–32; 71–75).

Iš Inspekcijos rašto turinio akivaizdu, kad pareiškėjui, atsižvelgiant į jo prašymo turinį, laisvos formos raštu pateikta bendro pobūdžio informacija apie jį dominančią situaciją dėl atvirkštinio PVM mokėjimo bei kartu paaiškinta, kodėl vidaus dokumentų VMI negali pareiškėjui pateikti. Pažymėtina, jog tam tikri pareiškėjo klausimai ir prašymai pateikti dokumentus apskritai suformuluoti nekorektiškai, yra subjektyvaus pobūdžio, atspindi būtent pareiškėjo vidinį įsitikinimą (nuomonę) bei kritiką dėl galimos VMI veiklos, o kaip minėta, pagal Taisyklių 33 punktą į tokio turinio kreipimuisi gali būti apskritai neatsakoma. Nagrinėjamu atveju VMI atsakė pareiškėjui į jo pastabas, pateikė informaciją apie atvirkštinio PVM mokėjimą, o tai, kad į kiekvieną klausimą papunkčiui neatsakyta, nesudaro pagrindo teigti, jog atsakymai yra neišsamūs (nepakankami). Tai, kad pareiškėjo VMI atsakymai netenkina, nesudaro pagrindo raštą naikinti, nes kaip minėta, raštas teisiu pasekmių požiūriu nėra reikšmingas ir jį pateikdama VMI pareiškėjo teisių niekaip nepažeidė ir negalėjo pažeisti. Nėra ir pagrindo teigti, jog įpareigojus Inspekciją pakartotinai išnagrinėti pareiškėjo prašymus, jo teisių ir pareigų apimtis pasikeistų. Kartu pažymėtina, jog pareiškėjas skunde Komisijai suformulavo papildomai jam kilusius klausimus, o Inspekcija į šiuos klausimus atsakymus pateikė aukščiau šiame Komisijos sprendime aprašytame atsiliepime.

Apibendrinant, pagrindo tenkinti skundo remiantis jame nurodytais motyvais Komisija nenustatė. Skundas atmestinas pilna apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė
Nariai

Ingrida Sabaliauskienė
Remigijus Kalašnykas
Vytautas Kurpuvesas